

ACTIVITEITENVERSLAG 2019

Centrum Duurzaam Groen vzw

HOGESCHOOL PXL

de winning
kracht van sociaal ondernemerschap

limburg.net

Inhoud

Doel van de vereniging	4
Waar staan we voor	4
Statutaire doelstellingen	4
Prioritaire strategische acties	4
Algemene informatie	4
Oprichting en gegevens	4
Leden	4
Algemene vergadering	5
Raad van Bestuur	5
Vertegenwoordiging	5
Personeel	5
Vorming	6
Doelgroep	6
Opleidingen Centrum Duurzaam Groen	7
Opleidingen in samenwerking met partners	9
Langlopende opleidingen Centrum Duurzaam Groen	9
Studiedagen en colloquia	10
Totaaloverzicht vorming	12
Gebruik faciliteiten	12
Platform Openbaar Groen	13
Vertegenwoordiging	13
Projectwerking en dienstverlening	14
Pesticidevrij beheer	14
Invasieve exoten	15
Klimaatadaptatie	16
Ontwerpen openbaar groen	16
AMBER	18
AMBER-tuin	18
AMBER-workshops en -opleidingscheques	18
AMBER-advies	18
AMBER-thema	19
Groeistof	19
Ruimte voor bomen	20
Positieve eigenschappen	20
Boomsoorten	20
Klimaatbomen	20
Klimaatboom zoekt speelplaats	20
Klimaatboom zoekt tuin	20
Iedere gemeente een bomenplan	20
Organisch afval	21
Preventie organisch afval algemeen	21
Werking compostmeesters en kringloopkrachten	21
Scholenwerking	22
Kippenactie	22
Samentuinen	22
Therapeutisch tuinieren	23
Communicatie en promotie	23
Financiële kerncijfers	24
Balans en resultatenrekening	24
Toelichting	24
Conclusie	25

Doel van de vereniging

Waar staan we voor

Centrum Duurzaam Groen creëert een groene en gezonde leefomgeving, steeds rekening houdend met biodiversiteit en levenskwaliteit.

Wij zijn de partner die meedenkt met de klant en in elk project, elk advies of elke vorming streven we naar een verbetering van de groenwaarde.

Statutaire doelstellingen

Artikel 4 van de statuten formuleert de doelstellingen van de vereniging als volgt :

‘De vereniging wil actief zijn binnen de sectoren van natuurbeheer, bosbeheer, landschapsbeheer en groenbeheer en heeft binnen deze sectoren volgende doelstellingen :

- Organiseren van contractonderwijs, onderzoek en dienstverlening
- Bevorderen van de sociale economie
- Verhogen van de biodiversiteit
- Ontwikkelen van duurzaamheid
- Duurzaam afvalbeheer
- Bevorderen van kwaliteitsvol handelen
- Sensibiliseren
- Vergroten van het draagvlak.’

Prioritaire strategische opties

In 2012 legde de raad van bestuur volgende prioritaire strategische opties vast :

- Organiseren van vorming en kennisoverdracht gericht op de noden en behoeften in de sector
- Ondersteunen gemeenten en partners in hun traject naar een afvalarme en natuurvriendelijke open ruimte
- Ondersteunen bedrijven en terreinbeheerders in hun traject naar een landschappelijke integratie en natuurvriendelijk beheer van de bedrijventerreinen
- Sensibiliseren van particulieren voor afvalarme- en natuurvriendelijke tuinen
- Voeren van een gerichte communicatie naar klant en stakeholder.

Algemene informatie

Oprichting

De vereniging werd opgericht op 18 juni 2009 met als stichtende leden Hogeschool PXL, vzw De Winning Maatwerk, Limburg.net en Provincie Limburg.

De oprichtingsakte werd neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel te Tongeren op 22 juni 2009, bekendgemaakt in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad op 30 juni 2009.

Gegevens

- Maatschappelijke zetel : Troisdorflaan 19 te 3600 Genk
- Ondernemingsnummer/BTW nummer : BE 0812.690.546
- RPR – Antwerpen, afdeling Tongeren

Leden

De vereniging bestaat eind 2019 uit volgende leden :

- Hogeschool PXL, Hasselt
- Vzw De Winning Maatwerk, Lummen
- Provincie Limburg, Hasselt
- Limburg.net, Hasselt.

Algemene vergadering

De algemene vergadering is samengesteld uit twee vaste vertegenwoordigers per lid. Eind 2019 zijn dat :

- Hogeschool PXL
  - Marleen Schepers
  - Alain De Vocht
- Vzw De Winning Maatwerk
  - Filip Vanlommel
  - Johnny Volders
- Limburg.net
  - Marco Goossens
  - Luc Wouters
- Provincie Limburg
  - Bert Lambrechts
  - Patrick Boucneau

De algemene vergadering kwam in 2019 samen op 26 juni en 18 december.

Raad van Bestuur

De raad van bestuur is op 31 december 2019 als volgt samengesteld :

- Filip Vanlommel, voorzitter
- Marleen Schepers, ondervoorzitter
- Marco Goossens, bestuurder.

De raad van bestuur vergaderde in 2019 op 27 maart, 26 juni, 25 september en 18 december.

Vertegenwoordiging

Volgende personen zijn gemachtigd de vereniging te vertegenwoordigen :

- Filip Vanlommel, voorzitter
- Luc Crommen, directeur financiën en administratie.

Personeel

Eind 2019 bestaat het team van Centrum Duurzaam Groen uit 5 personen, waarvan 3 effectief in dienst van de vereniging.

Op 15 januari 2019 kwam Kris Schurmans in dienst als projectcoördinator. Op 21 oktober beëindigde deze samenwerking.

Op 18 november 2019 kwam Illias Debroux in dienst als projectcoördinator.

Vorming

Centrum Duurzaam Groen organiseert vorming omtrent de duurzame inrichting en het beheer van de groene leefomgeving.

Eenieder die verantwoordelijke of medewerker is bij een gemeentelijke dienst of ander openbaar bestuur, een vereniging, bedrijf of organisatie kan hiervoor bij Centrum Duurzaam Groen terecht.

Centrum Duurzaam Groen ontwikkelt en organiseert eigen vorming, maar werkt ook samen met haar partners Inverde, PCLT (Praktijk Centrum voor Land- en Tuinbouw), Syntra West/Escala, PLOT (Provincie Limburg Opleiding en Training) en LSX (Limburg School for Excellence).

Centrum Duurzaam Groen biedt open opleidingen en opleidingen op vraag aan, en ontwikkelt specifieke vorming op maat van de klant.

Korte en langlopende opleidingen, maar ook info- en studiedagen maken deel uit van het aanbod van Centrum Duurzaam Groen.

Sinds 2013 organiseert Centrum Duurzaam Groen vorming over de milieu- en natuurwetgeving, met specifiek aandacht voor de gemeentelijke problematiek.

Doelgroep

Centrum Duurzaam Groen richt zich in eerste instantie tot al de professionele actoren en specialisten uit het veld, onder meer de gemeenten en hun partners, de sociale economie bedrijven, de erkende bosexploitanten, de Limburgse Bosgroepen en de groenondernemingen.

In samenwerking met zijn partners biedt Centrum Duurzaam Groen ook vorming aan die toegankelijk is voor het brede publiek.

Opleidingen Centrum Duurzaam Groen

Open opleidingen

In de loop van het jaar organiseerde Centrum Duurzaam Groen volgende opleidingen in open aanbod :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag – examen ECC 1	2	5
Aanleg en beheer bloemenweides	1	32
Totaal	3	37

In 2019 namen 32 personen deel aan deze opleidingen over 3dagdelen

Opleidingen op vraag/maat

Op vraag van de klant biedt Centrum Duurzaam Groen contractopleidingen of specifieke opleidingen, aangepast aan de noden en behoeften van de doelgroep, aan.

In de loop van het jaar werden volgende opleidingen georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag – ECS 1 – ECS 2 – ECS 3	74	234
Kettingzaag – examen ECC 1 – ECC 2 – ECC 3	20	46
Werken met de zitmaaier	2	15
Werken met de onkruidbrander	6	69
Veilig werken langs de weg	2	12
Soorten- en plantenkennis	4	20
Aanleg en beheer bloemenweides	2	14
Aanleg en beheer van poelen	7	238
Totaal	117	648

In 2019 namen 648 personen deel aan deze opleidingen over 117 dagdelen

Erkenningsregeling bosexploitatie

Bedrijven en organisaties die werken uitvoeren in de openbare bossen, hebben voor hun medewerkers een erkenning nodig. Een voorwaarde om deze te verkrijgen en te behouden is het regelmatig volgen van opleiding en bijscholing door de medewerkers. Centrum Duurzaam Groen biedt aan de doelgroep diverse erkende opleidingen aan. In volgende tabel vindt u een overzicht van de in 2019 georganiseerde opleidingen.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Basisopleiding - boomsoorten	2	18
Kettingzaag – ECS 1 – ECS 2	20	58
Werken met het trekpaard in de bosbouw	2	14
Totaal	24	90

In 2019 namen 90 personen deel aan deze opleidingen over 24 dagdelen

Bosgroepen

Voor de Bosgroep Limburg werd volgende opleiding georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag - ECS 1	4	12
Totaal	4	12

In 2019 namen 12 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Milieuopleidingen

Volgende opleidingen omtrent actuele milieu- en/of natuurthema's werden georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Duurzame bestekken voor gemeentelijke diensten	2	7
Totaal	2	7

In 2019 namen 7 personen deel aan deze opleidingen over 2 dagdelen

AMBER workshops

In samenwerking met Limburg.net en VLACO organiseerde Centrum Duurzaam Groen in 2019 diverse workshops in de demotuin te Kiewit of op locatie bij de Limburgse gemeenten. Deze workshops richten zich enerzijds op de medewerkers van de gemeentelijke groendiensten en anderzijds op particulieren.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Begeleidingssnoei bij klimaatbomen	2	26
Werken met de zeis	1	8
Wilde dieren in de tuin	1	17
Totaal	4	51

In 2019 namen 51 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Opleidingen in samenwerking met partners

In samenwerking met Centrum Duurzaam Groen organiseerden haar partners Inverde, PCLT en Syntra West/Escala diverse opleidingen in de loop van 2019.

Het betreft open opleidingen en opleidingen op vraag die ofwel bij Centrum Duurzaam Groen te Genk ofwel op locatie plaatsvinden.

Opleidingen Inverde

Er werden in 2019 volgende open opleidingen georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Houtsoorten herkennen	1	12
Totaal	1	12

In 2019 namen 12 personen deel aan deze opleidingen over 1 dagdeel

Opleidingen PCLT

Er werden in 2019 volgende open opleidingen georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Hef- en tiltechnieken	2	4
Totaal	2	4

In 2019 namen 4 personen deel aan deze opleidingen over 2 dagdelen

Opleidingen Syntra West/Escala

Er werden in 2019 volgende open opleidingen georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Open opleidingen en op vraag : + kettingzaag ECS en examen ECC + parcours vaste planten en heesters + fytolicensie + groendaken : aanleg en beheer	83	331
Totaal	83	331

In 2019 namen 331 personen deel aan deze opleidingen over 83 dagdelen

Langlopende opleidingen Centrum Duurzaam Groen

Vorming kettingzaag voor de Limburgse brandweerzones

In samenwerking met PLOT (Provincie Limburg Opleiding en Training) organiseerde Centrum Duurzaam Groen in 2019 de opleiding kettingzaag voor de medewerkers en vrijwilligers van de Limburgse hulpverleningszones.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag brandweer	272	540
Totaal	272	540

In 2019 namen 540 personen deel aan deze opleidingen over 272 dagdelen

Vorming Krinkels

Voor het groenbedrijf Krinkels organiseerde Centrum Duurzaam Groen in 2019 de vormingscyclus 'ecologisch groentraject'. Deze vond plaats op de site van Nike te Laakdal.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Ecologisch groentraject	36	144
Totaal	36	144

In 2019 namen 144 personen deel aan deze opleidingen over 36 dagdelen

Vorming groenmedewerkers stad Antwerpen

In 2019 organiseerde Centrum Duurzaam Groen volgende vormingscycli voor personeelsleden van de groendienst van de stad Antwerpen.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Natraject groen	18	144
Natraject kettingzaag ECS 1	32	128
Totaal	50	272

In 2019 namen 272 personen deel aan deze opleidingen over 50 dagdelen

Vorming medewerkers provincie Antwerpen

Voor de medewerkers van de groendienst van provincie Antwerpen organiseerde Centrum Duurzaam Groen in 2019 volgende opleidingen die kaderen binnen een samenwerking over meerdere jaren :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag ECS 1	8	24
Totaal	8	24

In 2019 namen 24 personen deel aan deze opleidingen over 8 dagdelen

Studiedagen en colloquia

Centrum Duurzaam Groen werkte mee aan de organisatie van volgende studiedagen en colloquia :

- Klimaatvriendelijke gemeente op 26 februari : provincie Limburg en CDG
- Tijdelijke natuur op 25 april : CDG en Corridor
- Inspiratiedag groen-blauwe gemeenten op 6 juni : provincie Limburg, PNC en CDG
- Therapeutisch tuinieren op 8 oktober : Terra Therapeutica en CDG.

Deze dagen werden druk bijgewoond met een belangrijke aanwezigheid vanuit de Limburgse gemeenten.

Studiedag	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Klimaatvriendelijke gemeente	2	64
Tijdelijke natuur	2	58
Inspiratiedag groen-blauwe gemeenten	2	72
Therapeutisch tuinieren	1	20
Totaal	7	214

In 2019 namen 214 personen deel aan deze studiedagen over 7 dagdelen

Totaaloverzicht vorming

In de volgende tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van al de georganiseerde vorming tijdens de jaren 2017 tot 2019.

Type vorming	Aantal dagdelen			Aantal deelnemers		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Open opleidingen	26	35	3	132	120	37
Opleidingen op vraag/maat	59	93	117	333	396	648
Opleidingen erkenningsregeling	10	31	24	47	112	90
Opleidingen voor Bosgroepen	/	2	4	/	8	12
Milieuopleidingen	2	7	2	35	23	7
AMBER workshops	10	11	4	120	105	51
Opleidingen i.s.m. Inverde	2	4	1	6	25	12
Opleidingen i.s.m. PCLT	/	6	2	/	33	4
Opleidingen i.s.m. Syntra West	/	40	83	/	136	331
Opleidingen i.s.m. Vormingplus L	/	1	/	/	8	/
Opleidingen PLOT (brandweer) ¹	/	/	272	/	/	540
Langlopende opleidingen	26	72	94	208	320	440
Studiedagen en symposia ²	5	4	7	131	181	214
Totaal	161	306	613	1040	1467	2386

In 2019 namen in totaliteit 2.386 personen deel aan de vormingsinitiatieven bij Centrum Duurzaam Groen en dit gedurende 613 dagdelen

Gebruik faciliteiten

Diverse organisaties, partners en andere, maakten in 2019 gebruik van de faciliteiten van Centrum Duurzaam Groen voor de organisatie van diverse activiteiten voor de eigen medewerkers of externen.

¹ In 2018 inbegrepen in de langlopende opleidingen

² Inclusief Platform Openbaar Groen

Platform Openbaar Groen

Het Platform Openbaar Groen (POG), een samenwerking tussen Centrum Duurzaam Groen en provincie Limburg, biedt de gemeentelijke verantwoordelijken de mogelijkheid om kennis over de duurzame en ecologische aanpak van het openbaar groen op te doen en ervaringen met collega's uit te wisselen.

Het platform biedt oplossingen aan voor de noden en behoeften op het werkterrein.

Het platform richt zich in eerste instantie tot de gemeentelijke groenambtenaar. Gezien bij de uitvoering van het groenbeheer zowel de milieuableider als de verantwoordelijke van de technische dienst betrokken zijn, worden zij mede uitgenodigd deel te nemen aan de activiteiten van het platform.

In de loop van 2019 organiseerde het platform volgende studiedagen¹ :

- Klimaatvriendelijke gemeente op 26 februari
- Inspiratiedag groen-blauwe gemeenten op 6 juni² .

Deze organisaties mochten rekenen op een grote aanwezigheid van verantwoordelijken en medewerkers uit de Limburgse gemeenten.

Vertegenwoordiging

Overleg en advisering

In de loop van 2019 was Centrum Duurzaam Groen aanwezig in diverse werkgroepen en overlegfora en werkte hierin actief mee.

In dit kader vermelden we o.m. :

- Klankbordgroep biomassa Limburg
- IPO overleg : duurzame energie uit het landschap
- Werkveldcommissie PXL Groenmanagement
- Stakeholdersoverleg pesticidereductie VMM
- Stakeholdersoverleg exoten VMM
- Stuurgroep organisch biologische materialenkringlopen VLACO
- Vlaams partneroverleg Groeistof
- Green deal Bedrijven en Biodiversiteit.

Beurzen en info momenten

Centrum Duurzaam Groen was aanwezig of had een infostand op volgende beurzen en initiatieven voor professionelen en/of het bredere publiek :

- LIMNET contactdag
- LIKONA contactdag
- Radio2 dag Bokrijk
- PNC contactdag basisscholen
- Open-deur-dag De Winning/CDG.

---

¹ Zie pagina 10 en 11 voor meer informatie

² In samenwerking met Provinciaal Natuur Centrum (PNC)

Projectwerking en dienstverlening

Samen met zijn partners en stakeholders werkt Centrum Duurzaam Groen mee aan diverse initiatieven die bijdragen aan een groene en ecologische leefomgeving.

Gemeenten en lokale besturen, bedrijven en bedrijfsterreinbeheerders en andere organisaties kunnen bij Centrum Duurzaam Groen terecht voor advies- en dienstverlening over de inrichting en het beheer van een natuurvriendelijke en duurzame groene omgeving.

Pesticidevrij beheer

Met ingang van 2015 is Centrum Duurzaam Groen het provinciaal aanspreekpunt omtrent het gebruik van pesticiden en pesticidereductie in openbaar groen.

Gemeenten en verbonden organisaties kunnen op Centrum Duurzaam Groen beroep doen voor informatie en advies.

Advies

Veel gemeenten en besturen zitten met vragen en hebben problemen met de concrete aanpak. Hiervoor kunnen zij bij Centrum Duurzaam Groen terecht dat antwoorden en advies op maat levert.

In de loop van het jaar werden talrijke vragen beantwoord. Soms volstond een telefonisch antwoord, soms was een plaatsbezoek en uitgebreid advies noodzakelijk.

Volgende onderwerpen kwamen onder meer aan bod :

- Inrichten en omvormen van begraafplaatsen en speelplaatsen
- Inrichten en omvormen van de openbare ruimte
- Planten- en begroeiingsadvies.

Het element pesticidereductie is ook nauw verbonden en verweven in de verschillende AMBER adviezen.

Pesticidevrije sportvelden

Alle deelnemende gemeenten en sportclubs werden gecontacteerd met de vraag om het lopende proefproject verder te zetten en de opvolging opnieuw op te starten. Er werden plaatsbezoeken afgelegd bij de deelnemende organisaties.

Tijdens een infodag van SportVlaanderen werd het project aan alle sportfunctionarissen van de provincie Limburg voorgesteld.

Voor het provinciaal domein Dommelhof werd een advies voor pesticidevrijbeheer voor hun voetbalterrein opgesteld.

Tijdens de 'Dag van de Openbare Ruimte' op 7 februari te Brussel gaf Centrum Duurzaam Groen een lezing over het pesticidevrij beheer van sportvelden. Deze werd bijgewoond door 42 deelnemers.

Wegens de eerder beperkte aanvragen van de terreinbeheerders werd er een draaiboek voor het pesticidevrij beheren van sportvelden opgesteld, en zal er in de toekomst enkel nog advies op aanvraag gegeven worden.

Invasieve exoten

Met ingang van 2019 is Centrum Duurzaam Groen voor de Limburgse gemeenten het provinciaal aanspreekpunt voor invasieve exoten in openbaar groen. Centrum Duurzaam Groen informeert de Limburgse gemeenten, geeft advies en ondersteunt en werkt mee aan de realisatie van praktijkvoorbeelden.

Contactdag

Op 21 mei werd als start van het nieuw project een contactdag voor de Limburgse gemeenten georganiseerd. Er waren 32 deelnemers.

Vorming en infosessies

Centrum Duurzaam Groen hield een infosessie rond de bestrijding en beheersing van Japanse duizendknoop te Diepenbeek. Hierbij werd dieper ingegaan op de beslissingsboom bestrijding en werd een locatie bezocht waar Japanse duizendknoop bestreden is.

Adviesverlening

Centrum Duurzaam Groen verleende advies aan volgende gemeenten : Bree, Hoeselt, Oudsbergen, Sint-Truiden, Houthalen, Gingelom, Lommel, Pelt, Lanaken en Hamont-Achel.

Bestrijding

Enkele gemeenten gingen over tot de bestrijding van invasieve exoten op knelpuntlocaties, o.m. Oudsbergen wat betreft de bestrijding van reuzenberenklauw. Dit is voor veel gemeenten voorlopig echter nog geen prioriteit.

Klimaatadaptatie

Centrum Duurzaam Groen startte met de voorbereiding om op enkele locaties in Limburg klimaatadaptatieve maatregelen in openbaar groen te nemen. Dit zal vanaf 2020 resulteren in onder meer de ondersteuning van gemeenten bij de aanplant van klimaatbomen via het klimaatbomenfonds van LSM.

Ontwerpen openbaar groen

Bewust omgaan met onze leefomgeving is belangrijk. Daarom profileert Centrum Duurzaam Groen zich als trendsetter op vlak van ecologische groenontwerpen voor openbaar groen. Door te vertrekken vanuit een goede basis en een weldoordachte structuur, creëert Centrum duurzaam Groen eigentijdse belevingsruimten die ecologisch verantwoord zijn.

De groenontwerpen zijn steeds gebaseerd op volgende vier pijlers: de natuur, de mens, de omgeving en het klimaat.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn :

- Natuurvriendelijk met streekeigen beplanting, hoge natuurwaarden en aandacht voor lokale fauna en flora
- Afvalarm met aandacht voor preventie en hergebruik
- Aandacht voor klimaatadaptatie en -mitigatie
- Beperken van verhardingen
- Ruimte voor water
- Pesticidevrij beheer
- Onderhoudsvriendelijk
- Nieuwe vormen van invulling en gebruik, onder andere door nieuwe beheervormen en sociale participatie van lokale bewoners.

De kernkwaliteit van onze ontwerpen is een design dat esthetiek, functionaliteit en ecologie verenigt.

Begraafplaatsen

In 2019 werkte Centrum Duurzaam Groen aan de groenontwerpen van de begraafplaatsen van Houthalen en Lummen.

Voor de begraafplaats van Houthalen werden het ontwerpplan en het beplantingsplan afgerond. De begraafplaats van Lummen centrum wordt omgevormd naar een groene oase waar natuur, rust en sereniteit centraal staan.

Scholen

Groene en natuurlijke speelplaatsen spelen een belangrijke rol in het pedagogische klimaat van scholen. Op groene speelplaatsen komen kinderen en jongeren dagelijks in contact met de

natuur waardoor de waardering en de zorg voor deze natuur versterkt wordt. Kinderen komen er meer tot rust en ondervinden hierdoor minder stress.

Om aan deze noden tegemoet te komen startte Centrum Duurzaam Groen in 2018 met de opmaak van ontwerpen voor de vergroening van speelplaatsen en schoolomgevingen.

In 2019 werkte Centrum Duurzaam Groen in samenwerking met externe partners aan volgende ontwerpen voor het vergroenen van speelplaatsen : De Biekorf in Helchteren, 't Molenholleke in Zolder, De Heppening in Leopoldsburg (drie speelplaatsen), Mikado in Maasmechelen, Don Bosco in Helchteren, Klein Atheneum in Hasselt, Mozaïek in Houthalen en De Reinpad in Genk.

Bedrijven

Voor de omgeving van de Biostoom energiecentrale in Beringen maakt Centrum Duurzaam Groen een groenontwerp op waardoor de site een natuurlijke uitstraling met wadi's, inheemse heesters en bomen, en grote bloemrijke graslanden die plaats bieden aan tal van vlinder- en bijensoorten verkrijgt.

Het project startte op in 2018 en zal in 2020 afgerond worden.

Green Deal

Als ondersteunende partner trad Centrum Duurzaam Groen toe tot de 'Green Deal Bedrijven en Biodiversiteit'.

Binnen dit project worden de Limburgse bedrijven ondersteunt bij de omvorming van hun bedrijfsomgeving naar natuur- en klimaatvriendelijke bedrijfstuinen. Deze bevorderen niet enkel de natuur en het milieu maar hebben ook een positieve uitstraling naar de klant en de buitenwereld.

AMBER

AMBER staat voor duurzaam, natuurvriendelijk, klimaatrobuust, onderhoudsvriendelijk en afvalarm groen. Met AMBER richten Centrum Duurzaam Groen, Limburg.net en partners zich tot de lokale besturen en de Limburgse burger.

AMBER realiseert haar doelstellingen door te werken rond vijf eco-waarden: kringloop, biodiversiteit, duurzaamheid, evenwicht en klimaat. Dit vormt de basis voor de inrichting en het beheer van de woon-, werk- en leefomgeving.

In 2019 werd er voor AMBER een nieuw logo, met bijpassende baseline ontwikkeld.

AMBER-tuin

De toontuin in Kiewit maakt de vijf eco-waarden tastbaar en zichtbaar voor een breed publiek.

Zowel Centrum Duurzaam Groen als andere organisaties maken van de toontuin gebruik om hun doelgroepen te vormen en sensibiliseren.

AMBER-workshops

Centrum Duurzaam Groen geeft in de toontuin regelmatig workshops voor particulieren en professionals. Praktische toepasbaarheid en interactiviteit staan hierbij centraal.

AMBER-opleidingscheques

In 2019 konden de Limburgse gemeenten en Diest gebruik maken van opleidingscheques waarbij de gemeentelijke groendiensten een workshop over de 'begeleidingsnoei van klimaatbomen' konden volgen.

Er werden 2 opleidingsessies op locatie bij de gemeenten georganiseerd.

De opleidingscheques worden aangeboden in samenwerking met Limburg.net.

AMBER-advies

Centrum Duurzaam Groen geeft gratis advies aan steden en gemeenten over de inrichting en het beheer van de openbare omgeving.

Het gratis AMBER-advies stimuleert steden en gemeenten om het traditioneel openbaar groen een duurzaam karakter te geven.

De Limburgse gemeenten en Diest kunnen met allerlei vragen bij Centrum Duurzaam Groen terecht en krijgen een advies op maat.

In deze adviezen, die de traditionele groene ruimte omvormen naar een ecologisch groene omgeving, focust Centrum Duurzaam Groen op volgende thema's :

- Een juiste plantenkeuze met aandacht voor een streekeigen beplanting
- Afvalarm en onderhoudsvriendelijk
- Minder verharding
- Ruimte voor water
- Pesticidevrij beheer.

In 2019 werden 41 adviesrapporten opgemaakt over het inrichten en omvormen van onder meer begraafplaatsen, parken, recyclageparken, boomspiegels, straten, gemeentelijke plantsoenen en speelpleinen. Daarnaast werden 112 adviezen per telefoon of mail behandeld.

Tevens werden 10 plannen voor nieuwe openbare groenprojecten die in de ontwerpfase zitten, gescreend en werd voor de gemeente en de architect een adviesrapport opgemaakt.

AMBER-thema

AMBER zet jaarlijks een thema in de kijker waar Centrum Duurzaam Groen gedurende dat jaar extra aandacht aan besteed in haar adviezen en vormingen.

In 2019 was het thema 'Bloemrijke graslanden'. Centrum Duurzaam Groen maakte een draaiboek op over de omvorming, de aanleg en het beheer van bloemrijke graslanden. Het draaiboek wordt begin 2020 afgewerkt en aan de gemeenten bezorgd.

Groeistof

Acht Vlaamse partners, waaronder Centrum Duurzaam Groen, zetten een lerend netwerk op om de biodiversiteit in tuin en landschap te bevorderen.

Dit netwerk bestaat uit tuin- en landschapsontwerpers, groenaannemers, kennisinstellingen en organisaties die samen hun kennis en ervaringen willen delen en uitdragen.

Groeistof is een initiatief van Centrum Duurzaam Groen, Inverde, Kenniscentrum Tuin+, Kubieke Ruimte, Proefcentrum voor Sierteelt, Springzaad, Velt en Vereniging voor Openbaar Groen.

Ruimte voor bomen

Samen met de Limburgse gemeenten en Diest planten Centrum Duurzaam Groen en Limburg.net klimaatbomen aan in de woon- en werkomgeving en dragen also bij aan een gezonde leefomgeving en een beter klimaat.

Centrum Duurzaam Groen staat in voor de coördinatie en opvolging van het project. De financiering gebeurt met middelen uit het CO2 fonds van Limburg.net.

Positieve eigenschappen

Bomen capteren fijn stof, zetten CO2 om in zuurstof, zorgen voor verkoeling, gaan hittestress tegen en voorkomen verdroging.

Het aanplanten van bomen verhoogt de biodiversiteit en de natuurwaarde, verfraait de omgeving, verhoogt de woningwaarde en maakt het aangenamer om te wonen en te werken.

Boomsoorten

De boomsoorten die gebruikt worden zijn aangepast aan de omgeving waarin ze geplant worden. Tevens wordt erop gelet dat de gekozen bomen een waard- en/of voedselplant zijn voor bijen, vlinders, vogels en zoogdieren. Zo dragen de bomen niet enkel bij tot een beter klimaat, maar ook tot een hogere natuurwaarde in stads- en dorpskernen.

Klimaatbomen

Samen met de gemeenten zoekt Centrum Duurzaam Groen naar geschikte locaties in de woon- en werkomgeving waarbij aandacht besteed wordt aan de boven- en ondergrondse ruimte.

Voor elke standplaats wordt een geschikte boomsoort gekozen.

In 2019 werden 1.534 klimaatbomen aangeplant in Limburg en Diest.

Klimaatboom zoekt tuin

Met dit initiatief worden particulieren gestimuleerd een hoogstam klimaatboom in de eigen tuin aan te planten.

Er werden 16 infosessies georganiseerd over het nut, de aanplant en het beheer van bomen.

Door het verzamelen van LimbU-punten of deelname aan een infosessie of een AMBER-workshop, verkregen de particulieren een kortingsbon van 20 euro in te ruilen bij de aankoop van een klimaatboom bij een van de deelnemende tuincentra.

Klimaatboom zoekt speelplaats

In samenwerking met het Provinciaal Natuurcentrum werd een wedstrijd opgezet waarbij Limburgse scholen een klimaatboom kunnen verkrijgen voor aanplant op de speelplaats.

Bij 44 deelnemende scholen werd een boom aangeplant.

Voor iedere gemeente een bomenplan

Alle Limburgse gemeenten en Diest zijn het engagement aangegaan om tegen 2023 een bomenplan op te maken voor alle bomen op het gemeentelijk domein. Zij kunnen bij Centrum Duurzaam Groen terecht met al hun vragen over bomen en boomsoorten.

Organisch afval

In overleg tussen Centrum Duurzaam Groen en Limburg.net werd de coördinatie en opvolging van de projectwerking 'preventie organisch afval' met ingang van oktober 2018 aan Centrum Duurzaam Groen overgedragen.

De belangrijkste activiteiten en initiatieven in dit kader zijn :

- Voorkoming van organisch afval met medewerking aan juni compostmaand, de organisatie van workshops en cursussen voor particulieren en de promotie van het thuiskringlopen bij de bevolking
- De compostmeesterwerking in Limburg en Diest met de intercommunale opvolging, de organisatie van cursussen en bijscholingen, de begeleiding van het vrijwilligerswerk en deelname aan de stuurgroep bij VLACO
- De scholenwerking 'composteren met kinderen' met de organisatie van workshops in samenwerking met Goodplanet en de compostmeesters, en met het betrekken van de samentuiniers
- De realisatie van samentuinen en voedselbossen in samenwerking met VELT en andere partners
- Promoten van kippen als verwerkers van organisch afval bij particulieren
- Therapeutisch tuinieren in samenwerking met Terra Therapeutica en Hogeschool PXL.

Preventie organisch afval algemeen

In totaal werden er 59 infoavonden voor het grote publiek georganiseerd over onder meer voedselverspilling, thuiscomposteren en het houden van kippen.

Centrum Duurzaam Groen was aanwezig met een infostand op de Radio2 dag in Bokrijk en de LIMNET contactdag, en nam deel aan het driemaandelijks overleg met de koepelorganisatie VLACO.

Werking compostmeesters/kringloopkrachten Limburg en Diest

De huidige organisatie van de gemeentelijke compostmeesterwerkingen werd gedetailleerd in kaart gebracht. Uit de enquête werden noden en werkpunten weerhouden. Met 28 gemeenten werd hierover een overleg georganiseerd.

Voor de actieve compostmeesters werden in 2019 een meeting en 3 studiedagen georganiseerd met in totaal een 200-tal deelnemers. De tuiniers van de samentuinen werden bij alle activiteiten van de compostmeesters betrokken.

Voor de werving van nieuwe compostmeesters werd een wervingsfolder en -banner opgemaakt. Voor de regio West-Limburg werden er 2 opleidingen tot compostmeester/kringloopkracht

georganiseerd. Van de 24 deelnemers hebben 12 personen zich aangesloten bij de compostmeester- en kringloopkrachtenwerking in hun gemeente.

Voor de actieve compostmeesters werden VLACO t-shirts aangekocht.

Tijdens juni compostmaand organiseerden de gemeenten met de ondersteuning van Centrum Duurzaam Groen 21 activiteiten.

Er werd een visienota opgemaakt voor de AMBER-tuin in Kiewit, waarbij het de bedoeling is om op korte termijn de praktijksessies van de opleiding tot compostmeester en kringloopkracht ter plaatse te houden.

Scholenwerking:

Voor alle lagere scholen in Limburg en Diest worden er workshops aangeboden over composteren en kringlooptuinieren. Hiervoor bestaat er een samenwerking met de organisatie Goodplanet en een pool van apart bijgeschoolde compostmeesters en tuiniers.

Aan een voor hen georganiseerde bijscholing namen in het voorjaar 33 personen deel.

In de Limburgse basisscholen vonden 77 workshops plaats.

Deze scholenwerking werd bekroond met de 1ste VLACO publieksprijs, gekozen door een jury van Vlaamse professionals.

Kippenactie

Voor de promotie van kippen als afvalverwerker van organisch afval werd een nieuwe publieksactie opgezet waaraan 41 tuincentra verspreid over Limburg deelnamen.

In samenwerking met VLACO, de gemeenten en de deelnemende tuincentra werden enkele tientallen kippencursussen gehouden waarbij 1272 particulieren aanwezig waren. Met de verkregen kortingsbonn kochten 1129 particulieren een kip en 374 particulieren kochten een kip met een LimbU-bon.

Tevens wonnen 2 deelnemers een veilige kippenren die in 2020 in de eigen tuin op maat geplaatst wordt.

Samentuinen

In samenwerking met VELT werden er 3 nieuwe ecologische moestuinen opgestart in 2019. De 3 bestaande tuinen werden verder opgevolgd. Hiervoor vonden er 8 overlegmomenten plaats.

De verschillende partners in dit project wensen de samentuinen uit te breiden met voedselbossen. De voorbereiding werd in overleg opgestart.

Therapeutisch tuinieren

Tuintherapie en therapeutisch tuinieren vinden meer en meer ingang. Centrum Duurzaam Groen zet samen met Terra Therapeutica en Hogeschool PXL hiervoor nieuwe initiatieven op en de drie partners organiseerden op 8 oktober hierover een studiedag.

Communicatie en promotie

De website van CDG werd aangepast en kreeg een uitgebreide update rond het thema organisch afval.

Voor de gemeentelijke infobladen schreef Centrum Duurzaam Groen voorbeeldartikels over onder meer de compostcursussen en de kippenactie, en voor het tijdschrift Vlacovaria een uitgebreide publicatie over de kippenactie.

Met mailings werden de workshops in de basisscholen gepromoot. Voor de promotie van de diverse cursussen en workshops werd gebruik gemaakt van betaalde advertenties op Facebook. Deze kenden een groot succes.

Voor deelname aan beurzen en infomomenten werden er 3 nieuwe rol up banners gemaakt met als onderwerp thuiskringlopen, kippen en de werving van kringloopkrachten.

Financiële kerncijfers

Het tiende boekjaar van Centrum Duurzaam Groen loopt van 01/01/2019 tot en met 31/12/2019.

In het volgend overzicht vindt u de belangrijkste kerncijfers van de balans en resultatenrekening van de boekjaren 2017, 2018 en 2019.

Balans

Post	Bedrag in euro		
	2017	2018	2019
Totaal activa/passiva	191.669,37	265.434,64	277.605,04
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	87.388,60	78.423,59	62.335,48
Geldbeleggingen	45.366,80	170.066,80	145.066,80
Liquide middelen	50.706,22	12.876,59	57.288,78
Overgedragen winst	19.182,99	23.525,67	26.501,50
Voorzieningen voor risico's en kosten	54.428,32	67.456,37	74.187,91
Schulden op ten hoogste 1 jaar	111.972,65	159.952,60	160.915,63

Resultatenrekening

Post	Bedrag in euro		
	2017	2018	2019
Omzet	53.282,05	101.453,99	182.592,72
Lidgeden, subsidies	200.500,00	306.850,00	245.426,06
Andere bedrijfsopbrengsten	1.519,72	1.642,38	1.473,24
Bedrijfsopbrengsten totaal	255.301,77	409.946,37	429.492,02
Diensten en diverse goederen	100.173,81	116.350,80	203.120,79
Inkopen grond- en hulpstoffen	0,00	121.706,06	79.926,06
Bezoldigingen en sociale lasten	179.513,31	152.626,33	135.258,95
Afschrijvingen	0,00	1.081,66	1.081,66
Voorzieningen voor risico's en kosten	-24.748,22	13.028,05	6.731,54
Bedrijfskosten totaal	254.060,79	405.349,14	426.402,99
Over te dragen winst/verlies	0,00	4.342,68	2.975,83

Toelichting

Het tiende boekjaar van Centrum Duurzaam Groen wordt afgesloten met een resultaat van 2.975,83 euro.

Volgende toevoegingen werden aan de voorzieningen gedaan :

- Toevoeging voorziening personeel : 6.731,54 euro.

Er werden geen terugnames uit de voorzieningen gedaan.

De belangrijkste kostenposten zijn de kosten voor personeel, diensten en diverse goederen en inkoop grond- en hulpstoffen.

De afschrijvingen bedroegen 1.081,66 euro.

De omzet ten bedrage van 182.592,72 euro bestaat uit :

- Organisatie vorming 159.038,40
- Omvorming speelplaatsen 14.225,00
- Omvorming begraafplaatsen 4.001,82
- Gebruik faciliteiten 5.327,50.

De andere opbrengsten bestaan hoofdzakelijk uit :

• Werkingssubsidie provincie Limburg	80.000,00
• Werkingssubsidie Limburg.net	85.500,00
• Projectsubsidie Ruimte voor bomen	79.926,06.

Het eigen vermogen van Centrum Duurzaam Groen bestaat op 31/12/2019 uit de overgedragen winst ten bedrage van 26.501,50 euro.

Het totaal aan beschikbare financiële middelen bedraagt op het einde van het boekjaar 202.355,58 euro.

Het saldo van de vorderingen en de schulden op korte termijn bedraagt -98.580,15 euro.

Conclusie

Centrum Duurzaam Groen sluit rekening houdend met de terugnames en toevoegingen aan de voorzieningen het boekjaar 2019 af met een resultaat ten bedrage van 2.975,83 euro.

De financiële toestand eind 2019 blijft positief en Centrum Duurzaam Groen beschikt over de nodige middelen om onvoorziene uitgaven in de toekomst op te vangen.

Verslag goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 24 juni 2020.